

Závěry kulatého stolu na téma „Výskyt invazního druhu sršně asijské (Vespa velutina) v ČR“

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D., MBA, senátor PČR, garant kulatého stolu

Dne 11. května 2026 se v prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR uskutečnil v pořadí již druhý kulatý stůl věnovaný problematice invazního druhu sršně asijské (Vespa velutina). Tento druhý kulatý stůl proběhl pod záštitou a garancí doc. RNDr. PhDr. Oldřicha Hájka, Ph.D., MBA, senátora PČR, a Ing. Bc. Marie Pošarové, poslankyně PČR. Odborná diskuse navázala na loňské výstupy a reflektovala dynamický vývoj situace v terénu, technologický pokrok v monitoringu i nezbytnost mezinárodní koordinace v rámci střeoevropského regionu.

Aktuální epidemiologická situace a monitoring

Od prvního potvrzeného výskytu v roce 2023 se pozornost odborné veřejnosti soustředí na včasnou detekci a eliminaci zakládajících hnízd. RNDr. Tomáš Görner, Ph.D., z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), shrnul dosavadní nálezy, které zahrnují hnízda v Plzni (2023) a na Ostravsku (2024). Specifickým incidentem posledních týdnů byl záchyt jedince na Rozvadově v dubnu 2026, který byl do České republiky zavlečen v zájezdovém autobusu. Tento případ potvrzuje hypotézu o dálkovém šíření druhu prostřednictvím dopravy, což vyžaduje zvýšenou ostražitost v dopravních uzlech.

Efektivita monitoringu se v uplynulém období opírala především o zapojení veřejnosti. RNDr. et Mgr. Jan Walter, Ph.D. ze Západočeského muzea v Plzni uvedl, že od roku 2023 bylo zpracováno více než 2000 hlášení. Přestože se ve většině případů jednalo o záměnu s domácími druhy, právě data z „občanské vědy“ (citizen science) vedla ke všem dosavadním úspěšným nálezům hnízd. Schopnost veřejnosti rozlišit invazní druh zůstává prioritou, k čemuž slouží platformy jako Nahlaš sršeň či Najdi.je.

Ekonomické dopady a ochrana včelstev

Pro včelařský sektor představuje sršeň asijská přímé ohrožení ekonomické stability. Ing. František Krejčí, tajemník Českého svazu včelařů (ČSV), zdůraznil, že včasné odhalení predátora je pro záchranu chovů rozhodující. Podobně kritický pohled nabídl Stanislav Volf za Asociaci profesionálních včelařů (APV z.s.). Pro komerční včelařské provozy jsou včelstva základním výrobním prostředkem a jakýkoli výpadek způsobený invazním druhem může mít dalekosáhlé hospodářské důsledky.

Diskuse se dotkla i širších souvislostí vzdělávání včelařů. Ukazuje se, že stávající standardy financování a metodika školení učitelů včelařství nemusí vždy reflektovat aktuální hrozby a výsledky moderních výzkumů. Včelařská komunita rovněž čelí tlaku rozkolísaného trhu s medem, kde nekvalitní dovozy snižují cenu tuzemské produkce, což v kombinaci s rizikem invazních druhů zvyšuje existenční nejistotu oboru.

Trasování, predikce a technologický pokrok

Výrazný posun byl zaznamenán v oblasti technických řešení monitoringu i v hlubším pochopení biologie druhu v českém prostředí. RNDr. Jiří Skuhrovec, Ph.D., představil možnosti využití nového harmonického radaru a transpondérů. Tato technologie by měla umožnit sledování označených jedinců přímo k hnízdu, čímž by se eliminovala potřeba zdoluhavého vizuálního dohledávání v náročném terénu.

Praktickou stránku věci a etologii druhu přiblížil Luděk Šulda, který na základě svých dlouholetých zkušeností s chovem vos a sršní představil osvědčené trasovací metody využívané k lokalizaci hnízd přímo v terénu. Ve svém příspěvku se věnoval také predikci vývoje populací sršně asijské v České

republiky s ohledem na specifické lokální klimatické podmínky. Zároveň upozornil na rizika spojená s úzkým inbreedingem (příbuzenským křížením), který u invazních populací vede k nepřírozenému vývoji hnízd, což může mít vliv na jejich životaschopnost i budoucí strategii managementu tohoto druhu.

Praktická likvidace a bezpečnostní složky

V rovině praktické likvidace hnízd byla potvrzena funkčnost metodiky pro jednotky požární ochrany. Plk. Ing. Martin Legner, MBA, z Hasičského záchranného sboru ČR (HZS ČR), potvrdil, že spolupráce s AOPK ČR je legislativně i procesně ukotvena. Hasiči jsou připraveni zasahovat ve specifických podmínkách, například ve výškách, s využitím teleskopických tyčí a specializovaných insekticidů. Ing. Václav Novák z Pracovní společnosti nástavkových včelařů (PSNV) doplnil tyto poznatky o zkušenosti z praktického výcviku ve Francii, kde je management hnízd vzhledem k masivnímu rozšíření již rutinní, byť náročnou záležitostí.

Mezinárodní přesah a biologická bezpečnost

Mgr. Helena Proková, Ph.D., upozornila, že sršeň asijská překračuje rámec včelařského tématu a stává se otázkou celospolečenské biologické bezpečnosti. Navrhla vytvoření společné česko-slovenské metodické a datové platformy. Sdílený registr odborníků, sjednocené kategorie nálezů a přeshraniční informační procedura (předávání zpráv do 24 hodin) by měly tvořit základ širšího středoevropského rámce, zahrnujícího země V4 a Rakousko.

Závěrečné shrnutí

Garant kulatého stolu, doc. Oldřich Hájek, upozornil na fakt, že ve Francii bylo v roce 2025 nalezeno téměř 20 000 hnízd sršně asijské, což je meziroční nárůst o 40 %. Ukazuje se tak, že vrcholu populace sršně asijské ve Francii stále nebylo dosaženo a nejsme na mezi výskytu tohoto invazivního druhu.

Kulatý stůl dále potvrdil, že Česká republika se nachází ve fázi, kdy lze šíření sršně asijské stále efektivně brzdit, pokud bude zachována vysoká míra bdělosti veřejnosti a koordinace mezi státními orgány, vědeckými pracovišti a profesními svazy. Klíčovými úkoly pro nadcházející období zůstávají:

- Kontinuální osvěta zaměřená na rozpoznávání druhu a eliminaci záměn.
- Technologický rozvoj radarového sledování a jeho integrace do terénní praxe.
- Implementace společných datových standardů v rámci středoevropské spolupráce.
- Revize vzdělávacích systémů v zemědělství a včelařství s důrazem na aktuální biosekuritu.

Záznam z jednání a podrobné metodické materiály jsou dostupné na informačních portálech zúčastněných institucí. Jak uzavřel senátor doc. Oldřich Hájek, prevence a včasná reakce jsou investicí, která mnohonásobně převyšuje náklady na následnou, často již neúspěšnou eradikaci v momentě plošného nasídlení.

Zdroje:

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR: <https://aopk.gov.cz/>

Asociaci profesionálních včelařů <https://vcelifarmy.cz>

Český svaz včelařů: <https://www.vcelarstvi.cz/>

Hasičský záchranný sbor ČR: <https://hzscr.gov.cz/>

Invazivní druhy: <https://invaznidruhy.aopk.gov.cz>

Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu, v. v. i. <https://www.carc.cz/homepage/>

Pracovní společnost nástavkových včelařů: <https://www.psnv.cz/>

Poslanecká sněmovna parlamentu ČR: <https://www.psp.cz/>

Senát parlamentu ČR: <https://www.senat.cz/>

Slovenský svaz včelařů: <https://vcelari.sk/>

Západočeské muzeum v Plzni, p. o. <https://www.zcm.cz>